

ZAKON
O OPĆOJ SIGURNOSTI PROIZVODA

“Službeni glasnik BiH” 102/09

Na osnovu člana IV. 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine na 63. sjednici Predstavničkog doma, održanoj 4. novembra 2009. godine, i na 39. sjednici Doma naroda, održanoj 15. decembra 2009. godine, usvojila je

ZAKON

O OPĆOJ SIGURNOSTI PROIZVODA

POGLAVLJE I. OPĆE ODREDBE

Član 1. (Cilj i obim)

- (1) Ovim zakonom uređuju se: opća sigurnost proizvoda koji su stavljeni na tržište, kriteriji za ocjenjivanje usklađenosti s općim zahtjevom za sigurnost, te obaveze proizvođača i distributera.
- (2) Ovaj zakon primjenjuje se na sve proizvode definirane članom 2. tačka a) ovog zakona, osim na proizvode čiji su sigurnosni zahtjevi uređeni važećim posebnim propisima Bosne i Hercegovine.
- (3) Ako posebnim propisima iz stava (2) ovog člana nisu obuhvaćene sve vrste i kategorije rizika koje proizvod može predstavljati, ovaj zakon primjenjuje se na te proizvode samo u odnosu na te vrste i kategorije rizika.
- (4) Ako posebnim propisima iz stava (2) ovog člana nisu uređene obaveze proizvođača i distributera, u tom slučaju primjenjuju se odredbe ovog Zakona.
- (5) Ispunjavanjem obaveza propisanih ovim Zakonom ne isključuje se odgovornost proizvođača za štetu nastalu od proizvoda s nedostatkom u smislu propisa kojima je uređena ta odgovornost.

Član 2. (Definicije)

Pojmovi koji se koriste u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

- a) 1) **Proizvod** je svaki neprehrambeni proizvod koji je namijenjen potrošačima ili koji bi u razumno predvidljivim uslovima mogli upotrijebiti potrošači čak i ako im nije direktno namijenjen, a koji je isporučen ili učinjen dostupnim, uz plaćanje ili besplatno u okviru neke trgovačke djelatnosti, uključujući i proizvod isporučen ili učinjen dostupnim u okviru pružanja usluga, bez obzira na to da li je nov upotrijebljen ili prepravljen.
- 2) Ova definicija proizvoda ne odnosi se na polovne proizvode koji se dobavljaju kao antikviteti ili na proizvode koji zahtijevaju popravku ili prepravku prije upotrebe, pod uslovom da dobavljač u tom smislu jasno obavijesti lice kojem dostavlja dati proizvod.
- b) **Siguran proizvod** je svaki proizvod, koji u uobičajenim ili razumno predvidljivim uslovima upotrebe, uključujući trajanje i, po potrebi, stavljanje u upotrebu i zahtjeve za ugradnju i održavanje, ne predstavlja nikakav rizik ili samo najmanji rizik spojiv s upotrebom proizvoda, a

koji se smatra prihvatljivim i saglasnim s visokim nivoom zaštite sigurnosti i zdravlja ljudi, posebno uzimajući u obzir sljedeće elemente:

- 1) karakteristike proizvoda, posebno njegov sastav, pakiranje, uputstva za sklapanje, te, po potrebi, ugradnju i održavanje,
- 2) uticaj proizvoda na druge proizvode u slučaju kad se razumno može predvidjeti da će se on upotrebljavati s drugim proizvodima,
- 3) predstavljanje proizvoda, njegovo označavanje, upozorenja i uputstva za njegovu upotrebu i odlaganje nakon upotrebe i sve druge oznake ili obavještenja koja se odnose na taj proizvod,
- 4) kategorije potrošača izloženih riziku kad upotrebljavaju određeni proizvod, posebno djecu i starija lica.

Mogućnost da se kod proizvoda postigne viši nivo sigurnosti ili dostupnost proizvoda koji predstavljaju niži stepen rizika ne može biti osnov da bi se proizvod smatrao opasnim.

c) **Opasan proizvod** je svaki proizvod koji nije u skladu s definicijom za siguran proizvod iz tačke b) ovog člana.

d) **Ozbiljan rizik** je svaki rizik koji zahtijeva brzo djelovanje nadležnih organa u Bosni i Hercegovini, uključujući i rizik čije posljedice nisu trenutne.

e) **Proizvođač** je:

1) svako pravno lice, ili preduzetnik ili fizičko lice sa sjedištem, odnosno prebivalištem u Bosni i Hercegovini koje se bavi izradom, doradom ili preradom proizvoda i svako drugo lice koje se predstavlja kao proizvođač, stavljajući na proizvod svoje ime, žig ili drugi znak razlikovanja,

2) predstavnik proizvođača, ako proizvođač nema sjedište, odnosno prebivalište u Bosni i Hercegovini, ili uvoznik proizvoda, ako proizvođač nema predstavnika proizvođača sa sjedištem odnosno prebivalištem u Bosni i Hercegovini,

3) drugo pravno lice, ili preduzetnik ili fizičko lice u lancu snabdijevanja, koje obavlja trgovinu i/ili trgovačke usluge, u mjeri u kojoj njegova aktivnost može uticati na sigurnosne karakteristike proizvoda.

f) **Distributer** je svako pravno lice, ili preduzetnik ili fizičko lice, koje obavlja trgovinu i/ili trgovačke usluge i koje u lancu snabdijevanja svojom aktivnošću ne utiče na sigurnosne karakteristike proizvoda.

g) **Povrat proizvoda od potrošača** podrazumijeva svaku mjeru usmjerenu na vraćanje opasnog proizvoda koji je proizvođač ili distributer već isporučio ili ga učinio dostupnim potrošaču.

h) **Povlačenje proizvoda s tržišta** podrazumijeva svaku mjeru usmjerenu na sprečavanje distribucije i izlaganja, te nuđenje opasnog proizvoda potrošačima.

i) **Opasna imitacija** je opasan proizvod obmanjujućeg izgleda, koji nije prehrambeni proizvod, ali svojim oblikom, mirisom, bojom, vanjskim izgledom, pakiranjem, oznakama, obimom ili veličinom liči ili podsjeća na prehrambeni proizvod, tako da postoji mogućnost da ga potrošači, posebno djeca, ne razlikuju od prehrambenog proizvoda i zbog toga ga stave u usta, sisaju ili progutaju, što može predstavljati opasnost i izazvati npr. gušenje, trovanje te perforiranje ili opstrukciju probavnog trakta.

j) **Evropski standard** je standard koji su usvojila evropska tijela za standardizaciju i dostupan je javnosti.

k) **Stavljanje proizvoda na tržište** je prva radnja kojom se proizvod stavlja na raspolaganje, uz naplatu ili besplatno, prvi put na tržište Bosne i Hercegovine, s namjerom distribuiranja ili upotrebe na tržištu Bosne i Hercegovine.

l) **Stavljanje proizvoda u upotrebu** podrazumijeva trenutak kada krajnji korisnik prvi put upotrijebi proizvod u Bosni i Hercegovini.

m) **Nadzor nad tržištem** podrazumijeva cjelovit sistem mjera, postupaka i radnji koje se provode kako bi se osiguralo da su proizvodi koji su stavljeni na tržište ili u upotrebu usklađeni s propisanim kriterijima iz ovog Zakona, s ciljem ispunjenja zahtjeva za opću sigurnost.

POGLAVLJE II. ZAHTJEVI ZA OPĆU SIGURNOST PROIZVODA I KRITERIJI ZA OCJENJIVANJE USKLAĐENOSTI

Član 3.

(Zahtjev za opću sigurnost proizvoda)

Proizvođač je obavezan da na tržište stavlja samo sigurne proizvode.

Član 4.

(Zahtjevi za opasne imitacije)

Nije dopušteno proizvoditi, stavljeti na tržište, uvoziti ili izvoziti opasne imitacije iz člana 2. tačka i) ovog Zakona.

Član 5.

(Usklađenost s propisima i standardima)

(1) Proizvod se smatra sigurnim ako ispunjava sve sigurnosne i zdravstvene zahtjeve utvrđene posebnim propisima koji se primjenjuju na teritoriji Bosne i Hercegovine za taj proizvod.

(2) Pretpostavlja se da je proizvod siguran, u pogledu rizika i kategorija rizika, ako ispunjava zahtjeve bosanskohercegovačkih standarda, kojima se preuzimaju evropski standardi.

(3) Listu standarda iz stava (2) ovog člana objavljuje Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine u "Službenom glasniku BiH".

Član 6.
(Ostali kriteriji za ocjenjivanje usklađenosti)

U slučajevima koji nisu obuhvaćeni članom 5. ovog Zakona, usklađenost proizvoda sa zahtjevom za opću sigurnost ocjenjuje se uzimajući u obzir posebno sljedeće elemente:

- a) bosanskohercegovačke standarde kojima se preuzimaju relevantni evropski standardi, osim onih koji su navedeni u članu 5. stav (2) ovog Zakona,
- b) druge bosanskohercegovačke standarde,
- c) kodekse dobre prakse za sigurnost proizvoda koji su na snazi u odgovarajućem području,
- d) posljednja dostignuća nauke, tehnike i tehnologije,
- e) razumna očekivanja potrošača u vezi sa sigurnošću.

Član 7.
(Provođenje nadzora nad tržištem)

U smislu odredbi ovog Zakona, nadzor nad tržištem u pogledu sigurnosti proizvoda provode:

- a) Agencija za nadzor nad tržištem Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Agencija), koja obavlja poslove i zadatke u okviru nadležnosti propisanih Zakonom o nadzoru nad tržištem u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 45/04 i 44/07),
- b) inspeksijski organi Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, u skladu s posebnim zakonima i drugim propisima (u daljnjem tekstu: nadležni inspeksijski organi), koji provode inspeksijski nadzor nad primjenom ovog zakona s ciljem ispunjavanja zahtjeva za opću sigurnost i određuju i preduzimaju odgovarajuće upravne mjere i radnje kako bi se osigurala usklađenost proizvoda s propisanim kriterijima iz ovog zakona.

Član 8.
(Zaštitna klauzula)

Nadležni inspeksijski organi preduzet će odgovarajuće mjere s ciljem sprečavanja stavljanja proizvoda na tržište ili naložiti njegovo povlačenje s tržišta ili povrat proizvoda od potrošača, ako postoje dokazi da je taj proizvod opasan, uprkos njegovoj usklađenosti s kriterijima iz čl. 5. i 6. ovog zakona.

POGLAVLJE III. OBAVEZE PROIZVOĐAČA I DISTRIBUTERA

Član 9.
(Obaveze proizvođača)

(1) Proizvođač je dužan, u granicama svoje djelatnosti, pružati potrebne informacije potrošačima koje će im omogućiti da procijene rizik svojstven proizvodu tokom perioda njegove

uobičajene ili razumno predvidljive upotrebe kada takvi rizici nisu jasno vidljivi bez odgovarajućih upozorenja, te da preduzmu mjere opreza protiv tih rizika.

(2) Upozorenja iz stava (1) ovog člana ne oslobađaju proizvođača od obaveza da ispunjava i druge zahtjeve propisane ovim Zakonom.

(3) Proizvođač je dužan, u granicama svoje djelatnosti, preduzimati mjere u skladu s karakteristikama proizvoda koje isporučuje, a koje mu omogućavaju:

- a) da je upoznat s rizicima koje ti proizvodi mogu predstavljati;
- b) da preduzme odgovarajuće radnje, uključujući povlačenje takvih proizvoda s tržišta, odgovarajuće i efikasno upozoravanje potrošača ili povrat proizvoda od potrošača, kada je to neophodno da se izbjegn timerizici.

(4) Mjere iz stava (3) ovog člana, između ostalog, uključuju:

- a) navođenje podataka na proizvodu ili njegovom pakiranju, kojima se identificiraju proizvođač i proizvod: naziv i puna adresa proizvođača, naziv i tip ili model proizvoda, i ako postoji, serijski broj proizvoda.
- b) ispitivanje uzoraka proizvoda na tržištu, razmatranje prigovora i vođenje registra prigovora, te informiranje distributera o ovim mjerama.

(5) Radnje iz stava (3) tačka b) ovog člana proizvođač preduzima dobrovoljno ili po nalogu nadležnih inspekcijskih organa. Proizvođač preduzima mjeru povrata proizvoda od potrošača kao posljednju mjeru samo kada druge mjere nisu dovoljne za sprečavanje rizika, kada to smatra neophodnim ili kada je dužan to uraditi u skladu s mjerom koju je izrekao nadležni inspekcijski organ.

Član 10. (Obaveze distributera)

(1) S ciljem osiguranja poštivanja zahtjeva za opću sigurnost proizvoda, distributer je dužan postupati s dužnom pažnjom, na način da ne snabdijeva potrošače proizvodima za koje zna ili bi na osnovu raspoloživih informacija i profesionalnog znanja i iskustva trebalo da zna da nisu usklađeni sa sigurnosnim zahtjevima.

(2) Distributer je, u granicama svoje djelatnosti, također dužan učestvovati u praćenju sigurnosti proizvoda stavljenih na tržište, a naročito tako što:

- a) prosljeđuje informacije o rizicima koje proizvod može predstavljati,
- b) vodi i stavlja na raspolaganje dokumentaciju neophodnu za praćenje porijekla proizvoda,
- c) saraduje u provođenju mjera i radnji koje preduzimaju proizvođači, nadležni inspekcijski organi i Agencija s ciljem izbjegavanja rizika,

d) preduzima mjere koje omogućavaju efikasniju saradnju s proizvođačima, nadležnim inspeksijskim organima i Agencijom.

Član 11.

(Zajedničke obaveze proizvođača i distributera)

(1) Ako proizvođač i distributer, na osnovu raspoloživih informacija i profesionalnog znanja i iskustva, znaju ili bi trebalo da znaju da proizvod koji su stavili na tržište predstavlja rizik za potrošače i koji nije u skladu sa zahtjevom za opću sigurnost, dužni su o tome odmah obavijestiti Agenciju, naročito dajući podatke o mjerama i radnjama preduzetim da se spriječi rizik za potrošače.

(2) Proizvođači i distributeri dužni se, u granicama svoje djelatnosti, saradivati s nadležnim inspeksijskim organima i Agencijom u provođenju mjera i radnji preduzetih radi izbjegavanja rizika koje predstavljaju proizvodi koje oni isporučuju ili su ih već isporučili.

(3) Vijeće ministara Bosne i Hercegovine posebnim propisom utvrđuje sadržaj i procedure u pogledu posebnih zahtjeva za obavještanje i saradnju iz ovog člana.

POGLAVLJE IV. NADZOR

Član 12.

(Nadzor nad provođenjem zakona)

Nadzor nad provođenjem ovog zakona vršit će Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine i nadležna ministarstva entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

POGLAVLJE V. KAZNENE ODREDBE

Član 13.

(Teži prekršaji)

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000 KM do 25.000 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice ako:

- a) suprotno članu 3. ovog Zakona, stavi na tržište proizvod koji nije siguran;
- b) suprotno članu 4. ovog Zakona, proizvede, stavi na tržište, uveze ili izveze opasnu imitaciju iz člana 2. tačka i) ovog zakona.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 1.500 KM do 10.000 KM kaznit će se preduzetnik i/ili fizičko lice za prekršaje iz stava (1) ovog člana.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 500 KM do 2.000 KM kaznit će se odgovorno lice pravnog lica za prekršaje iz stava (1) ovog člana.

Član 14.
(Lakši prekršaji)

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000 KM do 5.000 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice ako:

a) suprotno članu 9. stav (1) ovog zakona, ne obavijesti na odgovarajući način potrošače ili ne preduzme odgovarajuće mjere kako bi im omogućilo da izbjegnu rizik;

b) suprotno članu 9. stav (3) tačka b) ovog zakona, ne preduzme odgovarajuće radnje, uključujući povlačenje neusklađenih proizvoda s tržišta, odgovarajuće i efikasno upozoravanje potrošača ili povrat proizvoda od potrošača kada je neophodno da se izbjegnu rizici koje predstavlja taj proizvod;

c) suprotno članu 10. stav (2) tačka b) ovog Zakona, ne vodi dokumentaciju za praćenje porijekla proizvoda, odnosno na zahtjev nadležnog inspekcijskog organa ne stavi na raspolaganje dokumentaciju koja omogućava praćenje porijekla proizvoda;

d) suprotno članu 11. stav (1) ovog Zakona, ne obavijesti Agenciju o rizicima koje predstavlja proizvod koji je stavljen na tržište;

e) suprotno članu 11. stav (2) ovog Zakona, uskrati saradnju s nadležnim inspekcijskim organima i Agencijom.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 500 KM do 2.500 KM kaznit će se preduzetnik ili fizičko lice za prekršaje iz stava (1) ovog člana.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 100 KM do 500 KM kaznit će se odgovorno lice pravnog lica za prekršaje iz stava (1) ovog člana.

POGLAVLJE VI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 15.
(Rok za donošenje propisa)

(1) Vijeće ministara Bosne i Hercegovine donijet će propis iz člana 11. stav (3) ovog zakona u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

(2) Do donošenja propisa iz stava (1) ovog člana primjenjivat će se važeći podzakonski akti ako oni nisu u suprotnosti s ovim Zakonom.

(3) U slučaju saznanja o proizvodu ili grupi proizvoda koji predstavljaju ozbiljan rizik po zdravlje i sigurnost potrošača, koja zahtijevaju donošenje odluke kojom se zabranjuje ili ograničava uvoz, stavljanje na tržište i izvoz tih proizvoda, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, najkasnije u roku od 30 dana, donijet će odluku kojom će bliže urediti postupanje proizvođača i distributera u ovoj oblasti.

Član 16.
(Prestanak važenja ranijeg zakona)

Stupanjem na snagu ovog Zakona prestaje važiti Zakon o općoj sigurnosti proizvoda ("Službeni glasnik BiH", broj 45/04).

Član 17.
(Stupanje na snagu)

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".